

Det bemærkes dog, at de angivne beregninger er ganske skønmæssige. Der er endnu ikke her i landet udarbejdet endelige detailprojekter over anlæg af den heromhandlede art, idet de planer, der fra tid til anden har været fremme om spørgsmålet, udelukkende har været skitse-mæssige idéprojekter.

Civilforsvarsstyrelsen har derfor overfor indenrigsministeriet fremsat forslag om, at der stilles et beløb, der anslås til 50 000 kr., til rådighed til gennemførelse af en forsøgsvis detailprojektering af et sådant kombineret anlæg.

ad 3.

Luftværnsudvalget har i sin betænkning side 96 anført, at det efter krigen som følge af manglen på bygningstømmer har været nødvendigt i vidt omfang at udføre etageadskillelser af træfri konstruktioner, og de foreslåede regler om brandsikre etageadskillelser i visse nye bygninger er således blot en fortsættelse af gældende byggepraksis.

I forhold til den eksisterende byggepraksis kan udførelsen af *brandsikre etageadskillelser*, lovforslagets kap. I, ikke antages at ville medføre merudgifter eller nødvendiggøre noget merforbrug af materialer, som det er vanskeligt at fremskaffe. Man henviser i denne forbindelse til bestemmelsen i § 1, stk. 2, i arbejds- og boligministeriets bekendtgørelse af 28. februar 1950 angående materialebevilling til byggeri m. v., hvorefter etageejendomme altid — selvom materialebevilling ikke er fornøden — skal udføres med støbte etageadskillelser.

Også i Sverige er der af civilforsvarsmæssige grunde ifølge Kung. Maj:ts Kungörelse nr. 545 af 15. juli 1944 opstillet krav om udførelse af brandsikre etageadskillelser i etagebyggeriet, svarende til de i det danske lovforslag indeholdte bestemmelser.

Såfremt bestemmelsen i arbejds- og boligministeriets bekendtgørelse skulle blive ophævet og det igen af materialemæssige grunde blev tilladt at udføre etageadskillelser af træ, ville kravet om brandfri etageadskillelser af civilforsvarsmæssige grunde muligvis medføre en beskedent fordyrelse af byggeriet, jfr. den i afskrift vedlagte udtalelse af 21. marts 1950 af arkitekt Christian Laursen. Det fremgår heraf, at der er nogen tvivl med hensyn til spørgsmålet, men at man muligt kan regne med en fordyrelse på 1 kr. 66 øre—5 kr. 83 øre pr. m² (afhængig af jernforbruget), således at en bygning, hvis opførelse koster ca. 300 kr. pr. m², evt. fordyres med nævnte beløb. I lejen kan man regne med en fordyrelse på 14—40 øre pr. m² årlig i forhold til en leje på ca. 24 kr. pr. m² årlig, d. v. s. en mulig fordyrelse på 1—2 pct. af lejen; men da betonadskillelser er overlegne i kvalitet med hensyn til modstandsdygtighed overfor ild, vandskade, svamp, råddenskab og skadedyrs fremtrængen, motiverer også disse fordele formentlig rigeligt en eventuel fordyrelse.

Tilstedeværelsen af brandsikre etageadskillelser medfører større konstruktiv stivhed for den pågældende bygning som helhed og større brandsikkerhed for beboerne og må antages at være af ikke ringe betydning også for den almindelige brandsikkerhed ved at vanskeliggøre udbredelse til andre bygninger af en i en bygning opstået brand, jfr. luftværnsudvalgets betænkning side 7. Om fordelene ved brandsikre etageadskillelser i en krigssituation tillader man sig at henvise til det i luftværnsudvalgets betænkning side 70—71 anførte.

Der kan næppe siges noget bestemt med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt brandsikre etageadskillelser eller andre civilforsvarsmæssige bygningsforanstaltninger medfører *værdiforøgelse* af bygninger. Brugs-mæssigt kan foranstaltningerne næppe siges at forøge bygningens anvendelighed, bortset fra katastrofetilfælde, men man kan ikke se bort fra, at foranstaltningerne vil tendere at medføre øget økonomisk værdi, blandt andet under hensyn til den mindre brandrisiko.

Udførelsen af *sikringsrum*, lovforslagets kap. 2, i visse nye bygninger i civilforsvarsområderne vil næppe kunne undgå at fordyre byggeriet i et vist omfang, selvom de krav, der eventuelt måtte forventes at kunne stilles til sikringsrummene, efter de af luftværnsudvalget i betænkningen side 84—88 udarbejdede retningslinier må anses for ret lempelige.

Merudgiften ved sikringsrums indretning i større boligbebyggelser og blandet bebyggelse vil dog efter de af luftværnsudvalget foretagne beregninger kun andrage fra 0,2 til 0,9 pct. af håndværkerudgifterne, hvilket svarer til ca. 15—64 kr. pr. beskyttet person, jfr. nærmere de i betænkningen side 96—98 anførte eksempler.